

MEDYA TAKİP DOSYASI

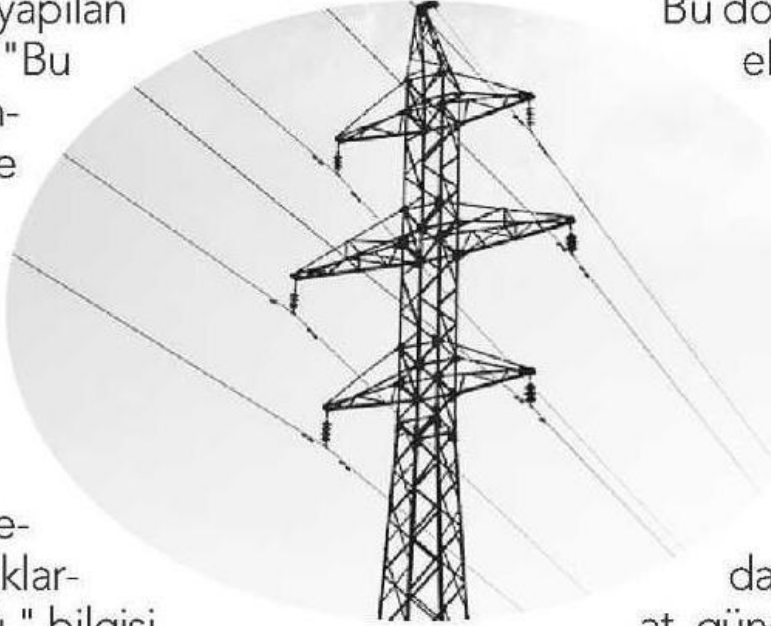
07 Ekim 2024 Pazartesi

Elektrik üretiminde yerli ve yenilenebilir enerjinin payı yüzde 62 oldu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, elektrik üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının payının ocak - ağustos döneminde yüzde 62,8 olduğunu bildirdi. Bakanlığın X sosyal medya hesabından yapılan paylaşımında, "Bu yılın ilk 8 ayında ülkemizde toplam 232,6 teravatsaatlik elektrik üretildi. Bunun yüzde 62,8'i yerli ve yenilenebilir kaynaklardan sağlandı." bilgisi paylaşıldı. Paylaşımında yer alan infografikte ise yılın 8 ayında elektrik üretiminin kaynaklara göre dağılı-

mında en büyük pay yüzde 24,5 ile hidroelektrik yer aldı. Bunu sırasıyla 20,1 ile ithal kömür, 17,1 ile doğal gaz, 13,3 ile yerli kömür, 10,8 ile rüzgar, 8 ile güneş, 3,1 ile jeotermal ve 3,1 ile biyokütle izledi.

Bu dönemde, hidroelektrikten 57,1 teravatsaat, ithal kömürden 46,8 teravatsaat, doğal gazdan 39,7 teravatsaat, yerli kömürden 31 teravatsaat, rüzgardan 25,2 teravatsaat, güneşten 18,5 teravatsaat, jeotermalden 7,2 teravatsaat, biyokütleden 7,1 teravatsaat elektrik üretildi.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE ABDULVAHİT FİDAN ATANDI

BOTAŞ Genel Müdürlüğü ne ve Yönetim Kurulu Başkanlığına, daha önce bu görevi vekaleten yürüten Abdulvahit Fidan asaleten atandı. Cumhurbaşkanı'nı çeşitli kurumlar ve dış temsilciliklere yönelik atamakararları Resmi Gazetenin 5 Ekim günlü sayısında yayımlandı. Buna göre İsrail'in saldırılarına maruz kalan Beyrut Büyükelçiliğine ise Murat Lütem getirildi. AGİT Daimi Temsilciliğine Zeynep Kızıltan, OECD Daimi Temsilciliğine Esen Altuğ, İslamabad Büyükelçiliğine İrfan Neziroğlu atandı. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde açık bulunan Vakıf Meclisi üyeliklerine

Adnan Er ve Mevlüt Çam'ın atanması gerçekleştirildi. Ayrıca, boş bulunan Hazine Başmüfettişliğine Yalçın Gemici getirildi. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nda açık bulunan başmüfettişlik görevlerine ise Hüseyen Gökçe, Emrah Yıldırım, Ulaş Kırılı, Çağrı Büyük, nesimi Üstün, Baybars Yemliha, Ferhat Mişe, Yağmun Venüs Toprak Öztürk ve Onur Bayrak atandı. Tarım ve Orman Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğüne de Seyfullah Arslantürk getirilirken, Arslantürk aynı zamanda Türkiye Şeker Fabrikaları Yönetim Kurulu üyeliğine atandı.

AMAÇ BÖLÜMÜNDEN "BÜYÜK ÖLÇEKLİ" İBARESİ KALDIRILDI

YEKA'da yarış sistemi değiştirildi

MEHMET KAYA / ANKARA

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) sisteminde önemli değişiklikler yapıldı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yönetmeliği'nde değişiklik yapan yönetmeliği 5 Ekim günlü Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, yönetmelikte "büyük ölçekli" yatırımları desteklemek olan amaç bölümündeki ifadede "büyük ölçekli" ifadesi kaldırıldı. Böylece küçük alanlar için de yarış açılabilmesine imkan sağlandı. Diğer önemli değişiklik ise yarışma modelinde oldu. Daha önce ekonomik açıdan en düşük teklif sistemi yönetmelikte yer alırken, bu kez şartnameye göre en uygun teklif sistemine geçildi.

Yönetmeliğin 10. Maddesinin 7. Fıkrası, "(7) Şartnamede belirtilen kriterler çerçevesinde en uygun ilk üç teklif haricindeki diğer tekliflere ait teminat mektupları iade edilir" şeklinde düzenlendi. Önceki hali, "(7) Ekonomik açıdan en avantajlı ilk üç teklif haricindeki diğer tekliflere ait teminat mektupları yarışma gü-

Bakan Bayraktar yeni yarışma hazırlığını duyurmuştu

YEKA. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından uygun rüzgar ve güneş enerjisi alanlarının ilan edilmesiyle, yatırımcıların bu alanları kullanma ve lisans alma için yarışmasıyla yapılıyor. Bu alanlar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından geliştirilebildiği gibi özel mülkiyetteki araziler de geliştirilebiliyor. Yatırımları cazip kılan unsur ise devlet buralarda üretilecek elektrige 15 yıl süreyle alım garantisi veriyor. Şu anda Türkiye'nin sahip olduğu rüzgar ve güneş enerjisine

dayalı kurulu gücün büyük kısmı YEKA sistemiyle oluştu. Yakın zamanda bu türden 4. yarışmanın açılması bekleniyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Alparslan Bayraktar**, yeni bir yarış açılması için hazırlığın tamamlanma aşamasında olduğunu duyurmuştu. YEKA kapsamında ayrıca yatırımcı yerli üretim ekipman kullandığı takdirde ilave teşvik unsurları veriliyor. YEKA sisteminin böylece yerli yenilenebilir enerji endüstrisine de destek olması sağlanmıştı.

nünü müteakip en geç 30 (otuz) gün içerisinde iade edilir" şeklindeydi.

İlan edilmeyen aday bölgelerin niteliği iptal olacak

Yeni yönetmelikle, YEKA alanları için "aday alan" mekanizması oluşturuldu. Aday YEKA'lar ilan edildikten sonra Çevre Etki Değerlendirme süreci başlatılacak. İnceleme ve de-

ğerlendirmelerden sonra uygun olmadığı ilan edilen aday YEKA'lar ile iki yıl içinde YEKA ilan edilmeyen aday bölgelerin niteliği iptal olacak. Yarışmaya giren ve hak kazanan şirketler 15 gün içinde ön lisans için başvurmak zorunda olacak. Yerli akşam kullanımı taahhütüne uymayan yatırımcıların izin ve lisansları da iptal edilecek.

RÜZGAR VE GÜNEŞ ENERJİSİNDE HEDEFLER BÜYÜTÜLEBİLİR

Rüzgar ve güneş enerjisinde 2030'a yönelik mevcut hedeflerini aşması beklenen Türkiye'nin, temiz enerji dönüşümünü hızlandırmak ve iklim değişikliğiyle mücadelesini güçlendirmek için bu alanda daha iddialı hedefler koyabileceği belirtildi.

Uluslararası sivil toplum kuruluşları Climate Analytics ve NewClimate Institute, dünyada küresel ısınmayı 1,5 dereceyle sınırlandırmak için kilit ülkelerde rüzgar ve güneş enerjisinde gereken artış hızını hesapladı.

Bu kapsamda, dünyadaki mevcut rüzgar ve güneş enerjisinin yüzde 70'inden fazlasını oluşturan 11 ülkede, ulusal düzeyde ihtiyaç duyulan rüzgar ve güneş enerjisi **kurulu gücü** analiz edildi. Analizdeki ülkeler arasında Türkiye, Çin, ABD, Hindistan, Avustralya, Brezilya, Almanya, Endonezya, Meksika, Nijerya ve Güney Afrika yer aldı. Analizde Türkiye'ye ilişkin bulgulara göre, ülkenin 2022 sonu itibarıyla 22 gigavat seviyesinde bulunan rüzgar ve güneş enerjisi kapasitesinin hızla artırılması için büyük bir potansiyel bulunuyor.

Türkiye'nin Ulusal Enerji Planı'nda 2030'a kadar güneş enerjisi **kurulu gücünün** 33 gigavat, rüzgar enerjisi **kurulu gücünün** ise 18 gigavata ulaşma hedefi bulunuyor.

Ancak mevcut politikalar ve piyasa koşulları altında 2022'de 11 gigavat olan güneş

enerjisi kapasitesinin 2028'de 39 gigavata ulaşacağı öngörülürken, 2022'de 11 gigavat olan rüzgar enerjisi kapasitesinin ise yine bu dönemde 18 gigavata yükselmesi bekleniyor.

Böylece, Türkiye'nin 2030'a ilişkin mevcut rüzgar ve güneş enerjisi hedeflerini büyük bir farkla aşacağı öngörülüyor. Analize göre, bu durum Türkiye'nin temiz enerji dönüşümü ve iklim değişikliğiyle mücadeleyi güçlendirmek için güneş ve rüzgar enerjisinde daha iddialı hedefler koyabileceğini gösteriyor.

Küresel sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırma hedefiyle uyumlu olması için Türkiye'nin rüzgar ve güneş enerjisinden **elektrik üretiminin** 2030'a kadar 2022 seviyesine göre 3 ila 4 kat artması gerekirken, bu da söz konusu dönemde güneş ve rüzgar enerjisi kapasitesinin sırasıyla 62 ve 27 gigavata yükselmesini gerektiriyor.

Türkiye'nin bu kapasite artışını gerçekleştirme halinde 2035'e yönelik ulusal hedeflerine 5 yıl erken ulaşabileceği hesaplanıyor.

Climate Analytics Kıdemli İklim ve Enerji Analisti Neil Grant, analize ilişkin değerlendirmesinde, "Türkiye'nin mevcut politika planları, 1,5 derece hedefiyle uyumlu ve gereken hızı ulaşmak için kolaylıkla biraz daha hızlanabilir. Ülke, bol yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanmak için harika bir konumda." ifadelerini kullandı.

Küresel iklim hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi için ise rüzgar ve güneş enerjisinin Türkiye dahil söz konusu 11 ülkede ise 2030'a kadar mevcut hızından 5 kat, 2035'e kadar 8 kat daha hızlı büyümesi gerekiyor.

Bu ülkelerde kısa vadede rüzgar enerjisi kilit bir rol oynarken, güneş enerjisinin 2050 itibarıyla temel **elektrik** kaynağı haline gelmesi ve küresel **elektrik üretiminin** yarısından fazlasını karşılaması bekleniyor.

Çin, bu alanda kilit piyasa olarak öne çıkıyor. Rüzgar ve güneş enerjisinde 2030 hedeflerini 6 yıl erken başaran ve bu kaynaklardaki **kurulu**

gücü 1,2 teravata yükselen Çin'in mevcut hızını sürdürmesi halinde 4,5 teravat kapasiteye ulaşma ihtimali bulunuyor.

Hindistan'ın rüzgar ve güneş enerjisinde mevcut kapasitesini 5 kat artırarak 600 gigavata ulaşması gerekirken, ülkenin daha fazla uluslararası finansmana ihtiyaç duyabileceği öngörülüyor.

NUKLEER ZİRVE Adana'da yapılacak

Küresel nükleer enerji sektörünün devleri, ay sonunda Türkiye Nükleer AŞ'nin davetlisi olarak Adana'ya gelecek. Buluşma, yerel sanayi kuruluşlarının dünya devleri ile görüşmeleri için önemli bir fırsat kapısı açacak

HABER MERKEZİ

TÜRKİYE, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin ardından ikinci ve üçüncü santraller için de hazırlıklarını sürdürüyor. Adana, bu ay sonunda nükleer enerji sektöründe dünyanın önde gelen şirketlerini ağırlamaya hazırlanıyor. Türkiye Nükleer AŞ (TUNAS)'nin evsahipliğinde düzenlenen Türkiye Nükleer İş Platformu 2024 (TNBP 2024), 30 Ekim-1 Kasım tarihleri arasında Adana'da gerçekleşecek. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Nükleer Düzenleme Kurumu, TSE ve TENMAK gibi Türkiye'nin önemli kamu kuruluşları tarafından desteklenen etkinlik, dünyanın önde gelen sanayi devlerinden bazıları da bir araya getirecek.

KÜRESEL DEVLER KATILACAK

Dünya genelinde pek çok mega-projenin inşaatını üstlenen Güney Kore'nin sanayi devi KEPCO, dünyanın önde gelen mühendislik danışmanlık şirketlerinden biri olan Worley, Polonya'da inşa edilmesi planlanan Patnow Nükleer Güç Santrali'nin proje firması olan PGE PAK ve nükleer santral projelerine ürün ve hizmet tedarik eden GNS gibi firmalar etkinliğe katılacak. Bu firmaların yanı sıra, nükleer enerji sektöründe küresel çapta faaliyet gösteren çok sayıda lider kuruluşun da yer alacağı Türkiye Nükleer İş Platformu 2024, bölgedeki sanayi kuruluşlarının da küresel ölçekte kendilerini göstermeleri için önemli bir fırsat sunacak. Ancak Akkuyu Nükleer Güç Santrali'ni inşa eden Rus Rosatom firmasının etkinlikte yer almayacağı henüz bilinmiyor. Ancak temmuz ayında İstanbul'da düzenlenen VI. Uluslararası Nükleer Enerji Santralleri Fuarı ve X. Nükleer Santraller Zirvesi (NPES-2024), Rosatom sponsorluğunda gerçekleştirilmişti.

YEREL SANAYİ İÇİN FIRSAT

Etkinlik süresince Adana ve Mersin'deki önde gelen sanayi tesislerine de özel ziyaretler düzenlenmesi planlanıyor. Bu ziyaretler, bölgedeki sanayicilere kendilerini tanıtmaya ve uluslararası delegelerle doğrudan temas kurma imkânı sunacak.

Etkinliğin ikili görüşmeleri programını organize eden Ticari Eşleştirme Uzmanı Kaan Şekerler, özellikle yabancı firmaların kendi tesislerinde ağırlamak ve üretim kapasitelerini tanıtmak isteyen sanayiciler için bu etkinliğin büyük bir fırsat olduğunu belirterek, şunları söyledi:

"Yüz milyarlarca dolarlık iş hacmine sahip dünya devi şirketlerin yöneticileri, bölgedeki potansiyel işbirliklerini değerlendirmek üzere iki gün boyunca Adana'da olacaklar. Bu etkinliğin yanı sıra nükleer enerji sektöründe değil inşaat, altyapı ve diğer sanayi kollarında faaliyet gösteren bölge sanayicileri için de önemli iş fırsatları sunuyor. Bu çapta bir uluslararası etkinlik Adana ve çevresindeki sanayi gücünü dünya sahnesine taşımak için benzersiz bir fırsattır."

KÜÇÜK MODÜLER REAKTÖRLER

Nükleer enerji santraline sahip olmanın yanında nükleer enerji sektörüne girmeyi hedefleyen Türkiye'nin hedeflerinden biri de küçük modüler reaktörler ile atılım yapmak... Geçen yıl benzer bir etkinlikte konuşan Nükleer Sanayi Derneği Başkanı Kaan Çiftçi, konuyla ilgili şunları söylemişti: "Birim başına 300 MW'a ulaşan üretim kapasiteleriyle SMR (küçük modüler reaktör)ler maliyet, inşaat süresinden tasarruf, daha kısa geri ödeme, ölçeklenebilirlik gibi avantajlarıyla tüm dünyada ve ülkemizde de karar vericilerin gündemlerinde yer alıyor. Nükleer enerjinin, karbon emisyonlarını düşürmede artan rolünün önemli bir destekçisi olan SMR'ler, konvansiyonel santrallerle birlikte nükleer enerjinin yaygınlaşmasını sağlayacak. SMR'ler temiz, güvenilir

ve uygun fiyatlı enerjiye erişim sunmasıyla geleceğin teknolojisi olarak dikkat çekiyor. Ortadoğu ve Afrika'da SMR teknolojilerinin uygulanabilirliğini gündeme taşıyacağız. Türkiye'nin nükleer enerjideki atılım hamlesinde konvansiyonel santral projelerinin yanı sıra enerjide arz güvenliği açısından SMR'ler önemli rol oynayabilir."

HEDEF 3 NÜKLEER SANTRAL

Türkiye, Mersin'de inşa edilen Akkuyu Güç Santrali'nin ardından biri Sinop'ta diğeri Trakya bölgesinde olmak üzere toplam 3 santrale sahip olmayı planlıyor. Böylece 2035 yılına kadar 7,2 GW, 2050 yılına kadar 20 GW nükleer kapasiteye ulaşılması, 2053 yılına kadar da karbon sıfırın sağlanması hedefleniyor. Nükleer enerji konusunda çalışmak üzere ilk olarak 2015 yılında yurt dışında kurulan EUAS International ICC şirketi, 2022'de çıkarılan 4646 sayılı kanun çerçevesinde Türkiye Nükleer AŞ (TUNAS) adıyla Türkiye'ye taşındı. Şirketin ana görevi ise, "uluslararası proje ortakları ile birlikte ülkemizde kurulacak nükleer santrallerin inşası, işletme, bakım ve onarımını yerel sanayi ve insan kaynakları kapasitemizi kullanarak ve geliştirerek gerçekleştirmek" şeklinde belirlendi.

NÜKLEER YENİDEN DÜNYA GÜNDEMİNDE

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Konseyi'nin 2021 Eylül'ünde yayımladığı teknoloji özet raporunda, nükleer enerjinin Paris Anlaşması ve 2030 Sürdürülebilir Kalkınma hedeflerinin gerekliliklerinin yerine getirilmesine yardımcı olabileceği belirtilmişti. Rapor, nükleerin, küresel enerji sisteminin ve enerji yoğun endüstrilerin karbon ayak izinin azaltılmasında diğer sürdürülebilir düşük karbonlu veya sıfır karbon teknolojilerinin kullanılmasında daha geniş bir yelpazenin parçası olarak görülebileceği kaydedilmişti.